

За який час вас може перевірити податкова? А за який час донарахувати?..

Пандемія COVID-19 і повномасштабне воєнне вторгнення спричинили запровадження в Україні надзвичайних правових режимів – карантину та воєнного стану. У відповідь держава внесла тимчасові зміни до податкового законодавства, зокрема запровадила мораторії на податкові перевірки та **зупинила перебіг строків давності** для нарахування податкових зобов'язань. Це мало суттєвий вплив на можливість контролюючих органів проводити перевірки і донарахування податків. У цій публікації розглянуто комплексний вплив обох періодів (карантину та воєнного стану) на здійснення податкових перевірок і нарахування податкових зобов'язань. Аналіз, відповідно, охоплюватиме відповідні норми **Податкового кодексу України** (далі – ПКУ), постанови Кабінету Міністрів, закони, прийняті в умовах карантину та воєнного стану, а також актуальну **судову практику**, зокрема рішення Верховного Суду.

Спойлер, за який період вас можуть перевірити та здійснити донарахування?

Завантаження...

Загальні строки давності в податковому законодавстві

Перш ніж перейти до спеціальних норм, варто нагадати загальне правило ПКУ щодо **строків давності** для податкових перевірок та донарахувань. За **ст. 102 ПКУ** контролюючий орган має право провести перевірку і самостійно визначити суму грошових зобов'язань платника податків **не пізніше закінчення 1095 дня** (3 роки) після граничного терміну подання декларації або

сплати податку за певний період. По закінченні 1095 днів (а для окремих випадків – 2555 днів, наприклад, при трансфертному ціноутворенні) контролюючий орган вже не може нарахувати податкові зобов'язання – платник вважається вільним від такого зобов'язання, а спір щодо нього не підлягає розгляду. Тобто, у **звичайних умовах** податкова перевірка і донарахування податку за минулі періоди обмежені цим строком давності ~3 років.

Однак у 2020–2023 роках дію цього правила було тимчасово змінено. В умовах карантину COVID-19, а згодом і воєнного стану, законодавець **зупинив перебіг** зазначених строків давності. Фактично на певний період **“заморозили”** відлік 1095 днів, **надаючи тим самим для податкових органів можливість перевірити минулі періоди пізніше**. Розглянемо детально, як це відбувалося під час карантину та воєнного стану.

Карантин COVID-19: зупинення строків та мораторій на перевірки

Законодавчі зміни в період карантину

Початок пандемії ознаменувався запровадженням всеукраїнського карантину з березня 2020 року. Верховна Рада оперативно ухвалила низку законів на підтримку платників податків. Ключовим став **Закон України № 533-IX від 17.03.2020 р.**, який серед іншого запровадив **мораторій на податкові перевірки**. Первинно мораторій було встановлено на період з **18 березня до 31 травня 2020 року** для всіх документальних та фактичних перевірок (крім деяких винятків). Надалі його дію неодноразово продовжували. Зрештою, до ПКУ було внесено норму, що прив'язала тривалість мораторію до офіційного кінця карантину: пункт **52-2 підрозділу 10 розділу XX “Перехідні положення” ПКУ** визначив, що мораторій триває **“на період з 18 березня 2020 року по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину”**. Кабінет Міністрів встановлював

режими карантину своїми актами, тож фактично кожне продовження карантину автоматично продовжувало і мораторій.

Одночасно п.52-2 підр. 10 розд. ХХ ПКУ призупинив перебіг податкових строків давності. Згідно з цим пунктом, “зупиняється перебіг строків давності, передбачених ст. 102 ПКУ, на період з 18.03.2020 р. по останній день місяця, в якому завершується дія карантину (COVID-19)”. Інакше кажучи, з 18 березня 2020 року відлік 1095-денного строку для перевірок і донарахувань було поставлено на паузу і він не рухався до кінця карантину.

Кінець карантину. Уряд кілька разів подовжував всеукраїнський карантин, і фактично він тривав понад три роки. Офіційно карантин було завершено лише влітку 2023 року (кабміном скасовано з 1 липня 2023 р.). Таким чином, **останнім днем дії “карантинного” мораторію і відповідно зупинки строків давності став останній день місяця, в якому завершено карантин – тобто 31 липня 2023 року.** (Як побачимо далі, на той момент вже діяв воєнний стан, але законодавець спеціально визначив дату 01.08.2023 для поновлення відліку строків).

Мораторій на перевірки та його виключення

Карантинний мораторій означав, що **податкові перевірки не проводяться** протягом визначеного періоду. Винятки з цього правила були мінімальними. Закон № 533-IX у березні 2020 р. дозволив окремі **невідкладні перевірки** навіть під час мораторію – зокрема, позапланові перевірки з підстав, пов’язаних з бюджетним відшкодуванням ПДВ або припиненням діяльності платника (реорганізація, ліквідація) тощо. **Камеральні перевірки** (безвиїзні перевірки декларацій) формально не були заборонені взагалі, тож податківці могли здійснювати камеральний контроль звітності навіть у карантин. Це

відповідало логіці впровадження карантину – для камеральної перевірки присутність платника взагалі не потрібна.

Надалі, через рік після початку карантину, влада зробила спробу **частково послабити мораторій**. Так, на підставі повноважень, наданих Законом № 909-IX, Кабінет Міністрів видав **постанову № 89 від 03.02.2021 р.**, якою скоротив строк дії мораторію для певних перевірок. Постанова № 89 дозволила податковим органам відновити деякі **документальні перевірки юридичних осіб** навіть до завершення карантину, зокрема: перевірки, розпочаті до 18.03.2020 і призупинені, планові перевірки за затвердженим планом-графіком, а також позапланові перевірки з окремих підстав (щодо ризикових операцій з ПДВ, валютного контролю тощо). Фактично уряд намагався “розморозити” частину контрольної роботи податкових органів ще у 2021 році.

Судова практика: Верховний Суд про карантинний мораторій

Постає питання: чи були легітимними перевірки, дозволені урядовою постановою № 89, з огляду на те, що закон (ПКУ) все ще містив пряму норму про мораторій? Відповідь дала судова практика. Платники податків оскаржували як самі перевірки, призначені під час мораторію, так і податкові повідомлення-рішення (донарахування), винесені за їхніми результатами.

Верховний Суд України сформулював однозначну правову позицію: проведення податкової перевірки під час дії встановленого законом мораторію – **незаконне**. Зокрема, у низці рішень 2022–2023 років ВС наголосив, що **мораторій, запроваджений актом вищої юридичної сили (п. 52-2 підр. 10 розд. ХХ ПКУ), не міг бути скасований або обмежений актом нижчої сили (постановою КМУ)**. Будь-які зміни строків дії мораторію можливі

лише шляхом прямої зміни норм ПКУ, а не підзаконними актами. Тому призначення і проведення перевірок на підставі постанови № 89 у 2021 році було неправомірним. Суд вказав, що такі перевірки проводилися *in ultra vires*, у порушення прямої законодавчої заборони, а їх результати є юридично нікчемними.

Наслідком цього стала практика скасування донарахувань, здійснених за результатами “карантинних” перевірок. Так, у судових рішеннях зазначено, що **акт перевірки, проведеної всупереч мораторію, є недопустимим доказом**, а прийняті на його основі податкові повідомлення-рішення підлягають скасуванню. Іншими словами, якщо податкова все ж перевірила платника під час дії заборони (наприклад, в 2021 році на підставі згаданої постанови КМУ), платник має високі шанси через суд скасувати результати такої перевірки як незаконної. Верховний Суд у постановках від 12.10.2022 (справа № 160/24072/21), 14.12.2022 (справа № 200/3668/21) та інших прямо підтвердив: **“зміна строків дії мораторію щодо проведення податкових перевірок у зв’язку з COVID-19 може бути здійснена виключно шляхом внесення змін до ПКУ”**.

Таким чином, до офіційного завершення карантину (або законодавчого скасування мораторію) **будь-які документальні та фактичні перевірки, не передбачені винятками ПКУ, були заборонені**, а результати таких перевірок – незаконні. Тільки з закінченням дії карантинного мораторію податкові органи отримали право знову повноцінно перевіряти більшість платників.

Зупинення строків давності під час карантину: наслідки

Зупинка перебігу строків давності з 18.03.2020 означає, що період карантину **не враховується в 1095 днях**, відведених

податківцям для перевірки та донарахування податку. Практично це **продовжило “термін давності”** на величину карантинної паузи.

Якщо до карантину податкова могла охопити перевіркою, скажімо, останні три роки діяльності, то після “розморожування” строків ці три роки відлічуються без урахування періоду з 18.03.2020 до кінця карантину. Наприклад, припустимо, граничним терміном перевірки певної декларації був 1 квітня 2021 року (1095 днів від подання у 2018 р.). Оскільки з березня 2020 до липня 2023 р. строк давності не спливав, новим фактичним кінцевим терміном стане приблизно липень 2024 року. Отже, податкові органи отримали можливість після карантину перевіряти ті періоди, які без зупинки строків вже були б “закриті” для донарахувань.

Варто підкреслити, що з **1 серпня 2023 року** (після офіційного кінця карантину) перебіг податкових строків давності **відновився**. Усі дні, що минули після цієї дати, знову рахуються до 1095-денного періоду. Таким чином, карантинна пауза склала понад **3 роки та 4 місяці**. На стільки ж було продовжено граничні строки проведення перевірок і нарахування податків, пов’язаних з періодами до карантину. Платникам податків слід це враховувати: податкова може законно донараховувати податки за ті роки, які раніше вважалися “закритими” за давністю, якщо не сплив оновлений (подовжений) строк давності.

Проміжний висновок (карантин): У період дії карантину (березень 2020 – липень 2023) податкові перевірки були значно обмежені мораторієм, а строки давності для донарахувань – призупинені. Верховний Суд захистив права платників, визнавши протиправними перевірки, проведені всупереч законодавчому мораторію, і скасувавши відповідні податкові донарахування.

Після завершення карантину контрольні заходи відновилися, при цьому податкові органи отримали “додатковий” час на перевірки, еквівалентний тривалості карантинної зупинки строків давності.

Воєнний стан: особливості зупинення строків і мораторій

Введення воєнного стану та перші податкові послаблення

24 лютого 2022 року в Україні було введено режим воєнного стану у відповідь на збройну агресію. Це зумовило нові виклики для бізнесу і діяльності державних органів. В березні 2022 року законодавець ухвалив спеціальні зміни до ПКУ, спрямовані на адаптацію податкового адміністрування до воєнних умов. Насамперед, **Законом № 2120-IX від 15.03.2022 р.** до ПКУ додано пункт 69 підрозділу 10 розділу XX, який встановив особливий порядок справляння податків на період воєнного стану.

Зупинення строків. Підпункт 69.9 пункту 69 перехідних положень передбачив, що *“тимчасово, до 01 серпня 2023 року, для платників податків та контролюючих органів зупиняється перебіг строків, визначених податковим законодавством”*. Тобто, аналогічно до карантину, **було зупинено відлік усіх строків, які встановлені податковим законодавством**, зокрема строків давності для податкових донарахувань. Важливо, що первинна редакція Закону № 2120-IX зупиняла строки *на весь період воєнного стану* без конкретної дати відновлення. Однак пізніше (Законом № 3219-IX, див. нижче) цю норму уточнили, визначивши граничну дату зупинки – 1 серпня 2023 року. Саме до цього дня строки не спливали, навіть якщо воєнний стан продовжується далі. В результаті **сумарний “заморожений” період** за двома надзвичайними режимами (карантин + воєнний стан) став безперервним: з 18.03.2020 по 31.07.2023 строк давності не

рухався.

Мораторій на перевірки. Одразу після запровадження воєнного стану держава також встановила *новий мораторій* на більшість податкових перевірок. За загальним правилом, проголошеним у березні 2022 р., **документальні та фактичні податкові перевірки під час воєнного стану не розпочинаються, а розпочаті перевірки призупиняються.** Це положення було закріплене, зокрема, Законом № 2260-IX від 12.05.2022 р., що деталізував податкові послаблення у воєнний час. Метою було забезпечити бізнес у перші місяці війни, коли нормальне проведення перевірок було об'єктивно неможливим або небезпечним.

Водночас, як і в випадку карантину, законодавство передбачило низку **винятків**, за яких податкова все ж могла здійснювати контрольні заходи під час воєнного стану. Зокрема, з весни–літа 2022 року було *дозволено*:

- **Камеральні перевірки** – їх проведення відновили для податкових декларацій з ПДВ за окремі місяці 2022 р., починаючи з липня 2022 (за визначеним графіком). Камеральні перевірки декларацій відбуваються дистанційно, тому їх вирішили поновити одними з перших.
- **Документальні позапланові перевірки** за заявою самого платника податків або з визначених підстав, таких як реорганізація чи ліквідація підприємства (п.п. **78.1.7 ПКУ**), подача декларації на відшкодування ПДВ понад 100 тис. грн (п.п. **78.1.8 ПКУ**) тощо. Це логічно: якщо платник хоче закритися або повернути значну суму бюджетного відшкодування, податкова має право його перевірити навіть під час воєнного стану.
- **Фактичні перевірки** – перевірки з виїздом на об'єкт, що стосуються розрахункових операцій, касової дисципліни,

обігу підакцизних товарів тощо. Їх проведення також було дозволено, і навіть під час найсуворішого мораторію податківці продовжували здійснювати фактичні перевірки там, де це було можливо і доречно (наприклад, для контролю за цінами на соціально значущі товари чи для припинення зловживань з підакцизною продукцією).

Отже, у 2022 році діяла схема, за якої **більшість планових та позапланових документальних перевірок були “на паузі”**, за винятком випадків, коли перевірка конче потрібна або ініційована самим платником. Строки давності при цьому, як зазначено, зупинилися для всіх платників.

Відновлення податкових перевірок у 2023 році

Через півтора року після початку війни держава частково повернулася до нормального податкового контролю. Це було обумовлено як потребою поповнення бюджету, так і певною стабілізацією умов в тилкових регіонах. **30 червня 2023 року** парламент ухвалив **Закон № 3219-IX**, що істотно обмежив дію **воєнного мораторію на перевірки з 1 серпня 2023 року**. Цим законом до ПКУ внесено зміни, які дозволили відновити багато видів перевірок навіть під час воєнного стану.

Відповідно до оновленого п.п. **69.2 пункту 69 підрозд. 10 розд. XX ПКУ**, з **1 серпня 2023 р.** скасовувався мораторій на документальні та фактичні податкові перевірки для значної кількості випадків. Зокрема, знову дозволено проводити:

- **Планові перевірки** платників податків, які включені до плану-графіку (фактично поновлено планові заходи податкового аудиту, особливо щодо великих та ризикових платників).
- **Позапланові документальні перевірки** широкого кола

суб'єктів, у тому числі тих, що здійснюють діяльність у **підакцизних галузях**, гральному бізнесі, фінансових послугах тощо, а також перевірки за наявності податкової інформації про порушення валютного законодавства (затримка розрахунків за експортно-імпортними операціями).

- **Будь-які документальні позапланові перевірки на звернення самого платника** (якщо підприємство вимагає перевірки, наприклад, для підтвердження правомірності заявлених показників).
- **Фактичні перевірки** за місцем здійснення діяльності платника (за умов наявності безпечних умов для проведення).

При цьому було встановлено важливу умову: **перевірки проводяться лише за наявності безпечних умов** – зокрема, доступу до території та документів підприємства, відсутності бойових дій у місці перевірки тощо. Це означало, що навіть після 1.08.2023 податкова не піде з перевіркою на прифронтові чи окуповані території до відновлення безпеки.

Одночасно Закон № 3219-IX **відновив перебіг всіх податкових строків** з 1 серпня 2023 року. Тобто з цього дня **1095-денний строк давності знову почав рахуватися**. У ПКУ прямо зазначено, що строки, зупинені згідно із Законом № 2120-IX, поновлюються з 01.08.2023. Таким чином, **період з 24.02.2022 до 31.07.2023 (воєнний стан)** повністю випав із розрахунку строків давності, так само як раніше випав карантинний період з 18.03.2020.

На замітку: За підрахунками, сукупна тривалість “заморожених” строків склала понад 3 роки і 4 місяці. Наприклад, якщо останній день 1095-денного строку припадав на квітень 2022 року, то зупинка від лютого 2022 до липня 2023 автоматично продовжила його до кінця 2023 – початку 2024 року. У

результаті суди й податкові органи у 2023–2024 рр. можуть цілком правомірно розглядати питання щодо податкових зобов'язань за періоди 2017–2018 років, хоча в нормальних умовах позовна давність (3 роки) за ними вже давно спливла.

Повне скасування мораторію. В кінці 2023 року законодавець зробив останній крок до повернення повноцінного податкового контролю. Набрал чинності **Закон № 3453-ІХ від 08.12.2023**, яким **скасовано залишки мораторію** на проведення податкових перевірок. Цей закон вилучив із ПКУ норми, що забороняли планові чи позапланові перевірки в умовах воєнного стану. Відтепер, незважаючи на продовження воєнного стану, **жодних спеціальних обмежень на податкові перевірки не діє** – податківці керуються загальними нормами ПКУ. Втім, на практиці ДПС усе одно враховує безпекову ситуацію: наприклад, не перевіряє платників на територіях, де тривають бойові дії чи які були окуповані, до стабілізації обстановки.

Судова практика та правозастосування в умовах воєнного стану

За час війни резонансних судових спорів щодо **легітимності перевірок** було відносно небагато – головним чином тому, що податкова загалом дотримувалася законодавчих обмежень. Мораторій був встановлений одразу законом (ПКУ), тому ситуацій, аналогічних постанові КМУ № 89 в карантин, не виникало. У поодиноких випадках, коли податківці, можливо, виходили на перевірку поза визначеними винятками, суди застосовували ту саму логіку, що й при карантині: **заборона на перевірки має імперативний характер**, отже результати перевірки, проведеної **всупереч мораторію**, підлягають скасуванню.

Прецедентом, що відображає позицію судової влади, можна вважати ухвалу Верховного Суду від 12.10.2022 (справа

№ 160/24072/21), де суд зазначив, що сам факт запровадження воєнного стану та мораторію *унеможливлує* проведення податковими органами перевірок, а отже контрольні заходи, не передбачені законними винятками, є протиправними. Водночас таких випадків у воєнний час було значно менше, ніж у період карантину, адже Закон № 2120-IX чітко регламентував винятки, і податкові органи їх дотримувалися.

Натомість з відновленням перевірок у 2023 році на практиці постало інше питання: **чи може податкова повторно перевірити період, який уже колись перевірявся під час мораторію?** Адже як зазначалося, деякі перевірки у 2021 році були проведені (незаконно) і донарахування скасовані судами. Тепер, коли мораторій знято, чи дозволено ДПС знову перевірити той самий період офіційно? Верховний Суд у нещодавніх рішеннях висловився, що **за відсутності законодавчих обмежень (мораторію) контролюючий орган не позбавлений можливості провести перевірку повторно.** Зокрема, в постановах від 12.07.2023 (справа № 320/630/22) та 21.09.2023 (справа № 420/5325/22) ВС вказав, що після скасування мораторію проведення повторних перевірок не виключається. Водночас, треба зважати на норму абз. 2 п. 78.2 ст. 78 ПКУ, яка **забороняє призначати повторну позапланову перевірку з тих самих питань, що вже були охоплені попередньою перевіркою.** Тому, якщо раніше (хай навіть у період мораторію) платника вже перевіряли з певного питання, податкова не може ще раз ініціювати позапланову перевірку за тією самою підставою. Це питання, імовірно, буде предметом подальшої правозастосовної практики, оскільки контролюючі органи намагатимуться реалізувати свої можливості перевірити “втрачені” періоди, а платники – захиститися від дублювання перевірок.

Висновки

1. Зупинення перебігу строків давності. Під час дії карантину

COVID-19 (18.03.2020 – 30.06.2023) та воєнного стану (з 24.02.2022 і станом на 2025 р. ще триває) законодавством було зупинено відлік строків давності, встановлених ст. 102 ПКУ, протягом цих режимів. Сукупно відлік не здійснювався з березня 2020 по 31 липня 2023 року. Це призвело до **подовження на відповідний період** (понад 3 роки) строків, протягом яких податковий орган може провести перевірку і донарахувати податкові зобов'язання. Таким чином, податкові перевірки у 2023–2024 роках можуть охоплювати операції 2017–2018 років і раніше, які в інших умовах були б уже “закриті” за спливом 3-річного строку. Відлік строків поновлено з **1 серпня 2023 року**, відтак стандартні правила давності знову в силі (з урахуванням нарощеного “резерву часу”).

2. Мораторій на податкові перевірки. В обох надзвичайних ситуаціях держава запроваджувала **мораторії на проведення перевірок**. Карантинний мораторій діяв з 18.03.2020 р. до офіційного кінця карантину (31.07.2023) і забороняв планові та позапланові документальні перевірки (окрім окремих випадків, визначених ПКУ). Воєнний мораторій із 24.02.2022 р. спочатку повністю зупинив перевірки, але поступово його **звужували**: з середини 2022 р. дозволено камеральні та деякі позапланові перевірки, а з 01.08.2023 р. – відновлено більшість перевірок навіть під час воєнного стану. Остаточо мораторій на податкові перевірки скасовано законом у грудні 2023 р. Таким чином, на сьогодні діють звичайні норми ПКУ щодо контролю, хоч воєнний стан триває.

3. Донарахування та відповідальність. Протягом дії мораторіїв контролюючі органи *не мали можливості* здійснювати донарахування податків забороненими видами перевірок. Якщо ж перевірка всупереч мораторію все-таки проводилася, платники успішно оскаржували її результати. Верховний Суд послідовно ставав на бік платників: податкові повідомлення-рішення,

винесені на підставі перевірок у період дії законодавчої заборони, визнавалися протиправними та скасовувалися. Це забезпечило захист платників від неправомірного тиску під час карантину та війни.

Разом з тим, після відновлення перевірок податкові органи активізували роботу з **виявлення порушень за минулі періоди**. Щоб збалансувати інтереси, законодавець на перехідний період встановив певні послаблення відповідальності. Зокрема, при донарахуванні за результатами відновлених воєнних перевірок багато штрафів і пеня не застосовувалися за умови своєчасної сплати донарахованого податку. Таким чином, платникам надавався стимул добровільно погасити зобов'язання, а державі – оперативно отримати надходження, без затяжних судових спорів.

4. Судова практика та правова визначеність. Судова практика, особливо рішення Верховного Суду, забезпечила єдність підходів у застосуванні надзвичайних норм. Ключові висновки судів можна підсумувати так: **податковий мораторій є імперативним і не може ігноруватися контролюючими органами**; його зміна або скасування можлива тільки законом; перевірки, проведені всупереч мораторію, – незаконні, а їх результати анулюються. Після скасування обмежень податковий контроль поновлюється в повному обсязі, і податкова вправі перевіряти раніше “недоступні” періоди, однак із дотриманням загальних норм (заборона повторних перевірок з тих самих питань тощо). Судові спори, які виникатимуть у нових умовах, імовірно, стосуватимуться саме тонкощів повторності перевірок та належного дотримання процедур, адже самі норми про строки давності та мораторій нині вже втратили актуальність.

5. Рекомендації платникам податків. Бізнесу варто врахувати,

що період фактичної невразливості від податкових перевірок завершився. Контролюючі органи тепер мають право і юридичну можливість перевірити ті податкові періоди, які були “прикриті” мораторіями 2020–2023 років. Тому компаніям доцільно провести внутрішній аудит за минулі роки, аби виявити можливі податкові ризики до приходу податкової. Особливо це стосується питань, які могли накопичитися за час карантину та війни (наприклад, коректність декларування податкових збитків, ПДВ-кредиту тощо). Якщо ж податкова все-таки донарахує зобов’язання за “старі” періоди, слід перевірити: чи не сплинув строк давності з урахуванням зупинення, чи дотримано процедур призначення перевірки. При наявності порушень платник зберігає право на адміністративне оскарження рішення ДПС або звернення до суду за захистом своїх прав. **Окреме питання – збереження всіх документів обліку, що стосувались періодів “мораторію”!**

6. Висновок. Карантин COVID-19 та воєнний стан суттєво вплинули на податковий контроль в Україні, де-факто відстрочивши багато перевірок і спорів. Строки давності були “заморожені” більш ніж на три роки, що тимчасово убезпечило платників від нових донарахувань, але не звільнило їх від податкових обов’язків – лише відтермінувало контроль. Наразі всі відкладені питання повертаються в порядок денний. Держава, потребуючи доходів, знову здійснює повноцінний податковий нагляд, а платникам належить бути готовими обґрунтувати показники минулих періодів. Спираючись на уроки судової практики, вряд чи можна очікувати, що баланс інтересів буде дотримано.

Хронологія ключових подій (2020–2023):

Дата/період	Нормативний акт чи подія	Вплив на перевірки і строки давності
17 березня 2020 р.	Закон № 533-ІХ прийнято	Запроваджено мораторій на документальні та фактичні перевірки з 18.03.2020 (крім окремих випадків) до 31.05.2020; зупинено перебіг строків давності для нарахувань.
березень–травень 2020	Постанови КМУ про карантин	Уряд встановлює всеукраїнський карантин з 12.03.2020; з 18.03.2020 діє мораторій.
травень 2020 р.	Закон № 591-ІХ	Продовжено мораторій на перевірки до кінця карантину; п. 52-2 ПКУ: мораторій і зупинення строків діють до останнього місяця карантину.
вересень 2020 р.	Закон № 909-ІХ	Надано КМУ право скорочувати строки дії карантинних обмежень (зокрема мораторію) рішеннями уряду.
3 лютого 2021 р.	Постанова КМУ № 89	КМУ скоротив дію мораторію для ряду податкових перевірок юросіб; дозволено відновити деякі планові і позапланові перевірки.
січень–липень 2022 р.	Рішення ОАСК та Шостого апеляційного суду	Суди першої та апеляційної інстанції визнали постанову № 89 незаконною в частині скорочення мораторію. КМУ оскаржив ці рішення.

Дата/період	Нормативний акт чи подія	Вплив на перевірки і строки давності
24 лютого 2022 р.	Запроваджено воєнний стан	Початок воєнного стану по всій території України (Указ № 64/2022, затв. Законом № 2102-IX).
15 березня 2022 р.	Закон № 2120-IX	Внесено п. 69 підрозд. 10 розд. XX ПКУ: зупинено перебіг строків на час ВС; запроваджено мораторій на більшість податкових перевірок (жодні нові не починаються, розпочаті – зупиняються), дозволено лише камеральні та інші у межах винятків ПКУ.
12 травня 2022 р.	Закон № 2260-IX	Поновлено податкові обов'язки для платників, які можуть їх виконувати; конкретизовано винятки з мораторію: дозволено камеральні перевірки декларацій з ПДВ, позапланові на звернення платника, фактичні перевірки тощо.
12 жовтня 2022 р.	Постанова ВС (справа № 160/24072/21)	Верховний Суд констатує, що під час воєнного стану діє мораторій на перевірки; зміна строків його дії можлива лише законом.

Дата/період	Нормативний акт чи подія	Вплив на перевірки і строки давності
23 грудня 2022 р.	Ухвала ВС у справі № 640/18314/21	ВС призупинив виконання рішень судів, які скасували постанову КМУ № 89, на час касації; тимчасово поновлено дію постанови № 89 (тобто дозволено окремі перевірки юросіб).
12 липня 2023 р.	Постанова ВС (справа № 320/630/22)	ВС визнав незаконними податкові повідомлення-рішення, винесені за результатами перевірки, проведеної під час карантинного мораторію. Підтвердив, що такі перевірки є протиправними.
30 червня 2023 р.	Закон № 3219-IX	Прийнято закон про внесення змін до ПКУ у зв'язку з воєнним станом: з 1 серпня 2023 скасовується більшість обмежень на податкові перевірки (послаблення мораторію), відновлюється перебіг строків давності (з 01.08.2023).
1 серпня 2023 р.	Момент відновлення строків і перевірок	Від цієї дати офіційно поновлено відлік 1095-денних строків давності. Податкові органи розпочинають або відновлюють документальні перевірки за умов безпеки.

Дата/період	Нормативний акт чи подія	Вплив на перевірки і строки давності
21 вересня 2023 р.	Постанова ВС (справа № 420/5325/22)	ВС зазначив, що після скасування мораторію податковий орган може провести повторну перевірку періоду, якщо на те немає чинної заборони (роз'яснив підстави повторності).
8 грудня 2023 р.	Закон № 3453-ІХ (набрання чинності)	Офіційно скасовано мораторій на податкові перевірки, виключено відповідні норми з ПКУ. Податковий контроль повністю нормалізовано, спецрежимів більше нема.

Якщо ви зустрілись із протиправними діями податкових органів чи їх посадових осіб – захистіть свої податкові права – звертайтеся до фахівців компанії «Вікторія».

Заповніть форму зворотного зв'язку для швидкого зв'язку. Збережіть свої нерви, здоров'я, час та кошти.

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Наші контакти:

Номери телефонів: +38(050)-404-87-30; +38(098)-793-77-77,
електронна пошта: office@vg.ua

Група Компаній Вікторія

Штрафи за порушення правил КІК в Україні (станом на 2025 рік)

Контрольовані іноземні компанії (КІК) – це нова для України концепція податкового контролю, впроваджена у Податковий кодекс у межах плану BEPS з 2022 року. Від українських резидентів-власників КІК вимагається належним чином звітувати про такі компанії та їхні прибутки. За невиконання цих вимог передбачені **суттєві штрафні санкції**, які зросли у 2025 році через підвищення прожиткового мінімуму. Хоча на час воєнного стану діє **тимчасове звільнення від штрафів**, обов'язок подати всі необхідні повідомлення і звіти не зникає. Нижче наведено аналіз актуальних штрафів, останніх змін законодавства у сфері КІК, таблиці порушень із сумами штрафів (2024 vs 2025) та ключові висновки щодо ризиків для платників податків.

Актуальні штрафи за порушення правил КІК (2025)

На 2025 рік Податковий кодекс України встановлює такі основні штрафи за порушення порядку повідомлення та звітування про КІК:

- **Неподання повідомлення про КІК.** Якщо контролююча особа не повідомила податковий орган про набуття або втрату частки в іноземній юридичній особі чи про початок або припинення фактичного контролю протягом встановленого строку (60 днів), накладається штраф у *300 розмірів прожиткового мінімуму (ПМ)* за кожний такий випадок. Станом на 2025 рік це близько **908 400 грн** (проти ~876 тис. грн у 2024 році).
- **Неподання звіту про КІК.** За неподачу річного Звіту про КІК контролером передбачено штраф у *100 розмірів ПМ*. У 2025 році це становить приблизно **302 800 грн**. Штраф накладається за кожен не поданий звіт (фізичні особи подають у складі декларації про доходи, юрособи – у складі декларації з прибутку).
- **Несвоєчасне подання звіту про КІК.** У разі запізнення з подачею Звіту діє штраф *1 розмір ПМ за кожен день прострочення*. Таким чином, за кожен день запізнення у 2025 році нараховується **3 028 грн** штрафу, але загальна сума штрафу не може перевищувати *50 ПМ* (тобто максимум **151 400 грн** за весь період прострочення).
- **Подання недостовірної/неповної інформації у звіті (невідображення КІК).** Якщо контролер у поданому звіті не розкрив інформацію про наявну у нього КІК або не відобразив обов'язкові відомості про неї, застосовується штраф у розмірі *3% суми доходу КІК або 25% скоригованого прибутку КІК* (за відповідний рік) – **залежно від того, яка величина більша**. Такий штраф обмежений верхньою межею *1000 розмірів ПМ* за кожен факт невідображення. Отже, максимальна сума цього штрафу в 2025 році може сягати приблизно **3,028 млн грн** за кожне порушення, якщо йдеться про значні нерозкриті прибутки КІК.

Примітка: Сплата зазначених штрафів **не звільняє** платника від необхідності подати відповідні КІК-звіти та документи. Ба

більше, у випадку, коли контролер після накладення штрафу так і не подає звіт протягом 30 днів після граничного строку сплати штрафу, передбачена додаткова санкція – 5 ПМ за кожен день (максимум 300 ПМ) прострочення. Однак цей випадок на практиці зустрічається рідко, адже платник зазвичай подає звіт ще до застосування такого крайнього заходу.

Законодавчі зміни у сфері КІК, що набрали чинності у 2025 році

2024–2025 роки ознаменувалися важливими змінами у регулюванні КІК:

- **Тимчасове зупинення штрафів на період війни.** У 2024 році було прийнято два закони (№3706-IX та №4113-IX), якими на період воєнного стану переглянуто питання відповідальності за порушення правил КІК. Згідно з останніми змінами, **не застосовуються штрафні санкції** за порушення, вчинені з 01.01.2022 і протягом дії воєнного стану, за умови що контролююча особа виконає всі свої обов'язки (подасть повідомлення та звіти) протягом **6 місяців після припинення/скасування воєнного стану**. Фактично йдеться про відстрочення штрафів, а не їх повне скасування – після закінчення війни у контролерів буде півроку на подання звітності, інакше штрафи будуть накладені. Важливо, що Закон №4113-IX прямо звільнив контролерів КІК також від **адміністративної та кримінальної відповідальності** за несвоєчасне звітування в цей період. Таким чином, у 2025 році (поки триває воєнний стан) податкова не штрафуватиме за неподання/затримку звітів КІК, проте всі факти порушень фіксуються і можуть бути санкціоновані після війни.
- **Зміни методології розрахунку прибутку КІК.** Законом №3706-IX (діє з 01.07.2024) було уточнено порядок визначення *скоригованого прибутку* контрольованих іноземних компаній, що підлягає оподаткуванню в Україні.

Зокрема, оновлено правила врахування витрат КІК на сплату процентів за борговими зобов'язаннями при розрахунку її прибутку. Це впливає на базу оподаткування КІК та, відповідно, на суму податку, яку має сплатити контролер в Україні (або суму прибутку, звільнену від оподаткування). Метою змін було зблизити українські правила з міжнародними та запобігти штучному завищенню витрат КІК для мінімізації оподатковуваного прибутку.

- **Удосконалення визначення контролю та пов'язаності.** Законом №3813-IX (чинний з 01.01.2025) внесено зміни в критерії пов'язаності осіб для податкових цілей, що опосередковано впливає і на правила КІК. Зокрема, було збільшено з 20% до 25% нижню межу частки володіння корпоративними правами кожної особи в наступній юридичній особі по ланцюгу для визнання таких осіб пов'язаними. Це означає, що при багатоступінчатих структурних ланцюгах власності тепер потрібно мати більшу частку на кожному рівні, аби особи вважалися пов'язаними (незалежно від перемноження часток). Дане нововведення може впливати на визначення факту контролю над іноземною компанією в складних структурах, підвищуючи поріг впливу.

Інші зміни: Із 2025 року також оновлено перелік держав (територій) з низьким оподаткуванням та критерії його формування. Хоч це стосується насамперед трансфертного ціноутворення, непрямо такий крок впливає й на оподаткування КІК, оскільки юрисдикція реєстрації КІК може визначати пільгові режими чи звільнення від оподаткування прибутку КІК в Україні. Крім того, – операції з подібними контрагентами підлягають відображенню в звітності КІК в узагальненому вигляді.

Загалом, тенденція законодавства – **уточнення та посилення правил КІК** з урахуванням міжнародних стандартів, без відміни самих норм.

Таблиця основних порушень та штрафів (статті ПКУ, суми)

Наведемо узагальнену таблицю видів порушень правил КІК, відповідних норм Податкового кодексу України та розмірів штрафів, передбачених станом на 2025 рік:

Вид порушення	Норма ПКУ	Сума штрафу (2025)	Примітки
Неподання повідомлення про КІК (неповідомлення про набуття/відчуження частки або встановлення/припинення контролю у 60-денний строк)	Обов'язок: п.п. 39 ^{2.5.5} ст.39 ² ; Штраф: п.120.7 ст.120 (абз. 4)	300 ПМ (≈908 400 грн) за кожний випадок	Найбільший штраф серед КІК-порушень. ПМ – прожитковий мінімум для працездатної особи на 01.01 звітного року. На час воєнного стану штраф не застосовується за умови подання повідомлення після його завершення.

Вид порушення	Норма ПКУ	Сума штрафу (2025)	Примітки
<p>Неподання звіту про КІК (річного звіту контролера про прибутки КІК)</p>	<p>Обов'язок: ст.39² ПКУ (п.п. 39².5.2); Штраф: п.120.7 ст.120 (абз. 1)</p>	<p>100 ПМ (≈302 800 грн) за кожен не поданий звіт</p>	<p>Звіт про КІК подається щорічно (фізособами до 1 травня, юрособами – разом зі декларацією з прибутку). На період війни штрафи за неподання звітів відстрочені за умови подачі протягом 6 місяців після війни.</p>

Вид порушення	Норма ПКУ	Сума штрафу (2025)	Примітки
<p>Несвоєчасне подання звіту про КІК (прострочення крайнього терміну)</p>	<p>Штраф: п.120.7 ст.120 (абз. 2)</p>	<p>1 ПМ за кожен день прострочення (≈3 028 грн/день), але не більше 50 ПМ (≈151 400 грн загалом)</p>	<p>Штраф рахується за кожний календарний день запізнення. Максимальний період нарахування – 50 днів. Якщо звіт подано із запізненням добровільно, штраф застосовується тільки за дні прострочення. При виявленні факту неподання податковою самостійно можливе накладення також штрафу як за <i>неподання звіту.</i></p>

Вид порушення	Норма ПКУ	Сума штрафу (2025)	Примітки
<p align="center">Подання недостовірних/неповних відомостей у звіті (невідображення контролером інформації про КІК або її прибутки)</p>	<p align="center">Штраф: п.120.7 ст.120 (абз. 3)</p>	<p align="center">3% від доходу КІК або 25% від прибутку КІК, що не задекларовані, whichever is greater, але не більше 1000 ПМ (≈3 028 000 грн)</p>	<p>Процентний штраф застосовується за кожен випадок незадекларованої КІК чи її показників у звіті. Обчислюється від суми прихованого доходу/прибутку за рік. Обмеження у 1000 ПМ встановлює граничний розмір санкції за одне порушення.</p>

Примітка: Прожитковий мінімум (ПМ) для працездатних осіб встановлено в Законі про Держбюджет: на 1 січня 2024 року він становив 2920 грн, а на 1 січня 2025 року – 3028 грн. Всі штрафи, визначені у ПКУ в розмірах ПМ, прив'язані до розміру ПМ на початок відповідного звітнього року. Тому з 2024 по 2025 рік відбулося збільшення абсолютних сум штрафів приблизно на 3.7%. Нижче наведено порівняння ключових штрафів 2024 vs 2025.

Порівняння розмірів штрафів: 2024 vs 2025

Для наочності наведемо порівняльну таблицю сум штрафів за порушення правил КІК у 2024 році та у 2025 році (з урахуванням змін розміру прожиткового мінімуму):

Порушення	Штраф (2024)	Штраф (2025)
Неподання повідомлення про КІК	300 ПМ = 876 000 грн	300 ПМ = 908 400 грн
Неподання звіту про КІК	100 ПМ = 292 000 грн	100 ПМ = 302 800 грн
Несвоєчасне подання звіту (за добу)	1 ПМ = 2 920 грн	1 ПМ = 3 028 грн
Несвоєчасне подання звіту (максимум)	50 ПМ = 146 000 грн (за 50 днів)	50 ПМ = 151 400 грн (за 50 днів)
Подання недостовірної інформації у звіті (максимум)	1000 ПМ = 2 920 000 грн	1000 ПМ = 3 028 000 грн

У 2025 році прожитковий мінімум на 1 січня зріс на 108 грн, що й зумовило пропорційне збільшення штрафів. Жодних інших змін у розмірах санкцій (тобто кількості ПМ, визначених у кодексі) законодавець не вносив. Таким чином, з точки зору норм Податкового кодексу, штрафні санкції за правилами КІК у 2025 р. залишилися такими ж, як і в 2024 р., відрізняючись лише величиною у гривневому еквіваленті.

Висновки та оцінка ризиків

Ризики для платників податків. Режим КІК передбачає **високі штрафи**, що можуть обчислюватися сотнями тисяч і навіть мільйонами гривень. Це створює істотні ризики для українських резидентів, які мають іноземні компанії, особливо у випадку ігнорування вимог звітування. Наразі, у 2025 році, через дію воєнного стану, пряме штрафування порушників *призупинено*. Однак це не означає прощення порушень – податкові органи фіксують кожен випадок несвоєчасного звіту чи ненадісланого повідомлення. Більше того, Державна податкова служба вже зараз збирає податкову інформацію про КІК і враховує її для майбутніх перевірок; фактично податківці **виявляють**

контролерів, які не виконали свій обов'язок звітування. Це означає, що після завершення війни багато платників можуть одразу опинитися під прицілом перевірок з питань КІК. **Накопичений обсяг роботи** – подання звітів одразу за кілька років (2022–2024) у відведений 6-місячний період – створює додатковий операційний ризик помилок або пропуску строків. Таким чином, **проактивне виконання обов'язків** (навіть попри відтермінування штрафів) є найкращою стратегією для мінімізації майбутніх санкцій.

Тенденції регулювання КІК. Аналіз змін законодавства свідчить, що Україна не відмовляється від впроваджених правил КІК, а навпаки – **удосконалює та уточнює** їх. Підвищення порогів пов'язаності, зміни в обчисленні прибутку КІК, оновлення списків юрисдикцій – усе це кроки, спрямовані на приведення українських правил у відповідність до міжнародних стандартів і на усунення прогалин. Одночасно держава чітко дає зрозуміти, що **після стабілізації ситуації** податковий контроль за КІК буде повноцінно реалізований. Фінансові санкції залишаються дуже значними, що має стримуючий ефект та спонукає до добровільного розкриття інформації. Відсутність штрафів під час війни – це радше жест підтримки бізнесу в кризових умовах, *але не сигнал про поблажливість.* У майбутньому, ймовірно, можна очікувати подальшого розвитку підзаконних актів, роз'яснень від ДПС і удосконалення практики застосування правил КІК, але не пом'якшення відповідальності. Українським власникам іноземних активів варто вже зараз подбати про **податкову прозорість** своїх КІК, аби уникнути удару штрафних санкцій у повоєнний період.

Клієнти Компанії Вікторія завжди можуть розраховувати на ефективне представництво та захист своїх інтересів

У разі, якщо у Вас виникли питання щодо діяльності, податкового супроводу фізичної особи-власника КІК, звертайтеся

за формою швидкого зв'язку :

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Відправити

Компанія Вікторія

Чи передає Wise інформацію українській податковій?

Wise (колишня TransferWise) є зареєстрованою фінансовою установою. Так, офіційно **Wise Payments Ltd** – це британський емітент електронних грошей (EMI, FCA FRN 900507), а **Wise Assets Ltd** – інвестиційна компанія (FCA FRN 839689)□. У документації Wise підтверджується, що компанія підпадає під міжнародні режими проти ухилення від сплати податків (FATCA/CRS). Зокрема, Wise зазначає, що її продукт «Assets» (інвестиційні рахунки) вважається кастодіальною установою, і «клієнти, які беруть у ньому участь, вважаються особами-резидентами, інформація про яких передається до HMRC в рамках автоматичного обміну інформацією»□. Водночас у загальних положеннях Wise наголошує: «Як регульована фінансова установа, ми передаватимемо вашу податкову інформацію відповідним державним органам за необхідності, щоб відповідати міжнародним стандартам (CRS, FATCA)»□. Тобто юридично Wise зобов'язана збирати податкові дані про своїх клієнтів-нерезидентів і передавати їх компетентним податковим органам відповідно до правил CRS/FATCA. Практично це означає, що якщо український клієнт Wise вказав Україну як свою країну резидентства, то

інформація про його рахунки і доходи (наприклад, відсотки чи дивіденди на інвестиційному рахунку) може бути передана зі сторони Великої Британії чи ЄС до України в рамках CRS.

Україна у CRS та обмін інформацією

Україна офіційно приєдналася до **Common Reporting Standard (CRS)** у 2023 році. Зокрема, Законом України № 2970-IX (від 20.03.2023) Податковий кодекс було доповнено нормами про автоматичний обмін, який набув чинності 28 квітня 2023 року. Як наслідок, з 1 липня 2023 Україна стала повноцінною учасницею багатосторонньої угоди CRS і приєдналася до міжнародного обміну інформацією про фінансові рахунки (станом на середину 2024 року – зі 123 країнами-партнерами). За домовленістю, перший раунд обміну інформацією за стандартом CRS мав відбутися восени 2024. Згідно з повідомленнями ДПС, у вересні 2024 року українська сторона здійснила **перший взаємний міжнародний обмін** інформацією CRS з країнами-партнерами. Це підтверджує, що Україні вже отримано дані про закордонні рахунки її резидентів (зокрема – про залишки коштів та суми надходжень на ці рахунки за 2023 рік). Як наголошують податківці, отримані відомості вже аналізуються та звіряються з даними податкових декларацій громадян. **Таким чином, держава активно експлуатує CRS на практиці: українські фінансові органи передають інформацію про рахунки нерезидентів в Україні закордонним партнерам, і, навпаки, отримують від них дані про рахунки українців.**

Інші міжнародні механізми отримання інформації

Окрім CRS, доступ до інформації про закордонні доходи забезпечується через існуючі міжнародні угоди та механізми співпраці. Зокрема, Україна має **близько 70 двосторонніх договорів про уникнення подвійного оподаткування** з різними країнами (більшість з яких містить статті про обмін

інформацією)□. Через ці договори ДПС (як компетентний орган) може ініціювати запити до іноземних податкових адміністрацій щодо фінансових рахунків резидентів. Крім того, Україна приєднана до **Конвенції ОЕСР про взаємодопомогу у податкових справах** (Multilateral Convention on Mutual Administrative Assistance), що розширює можливості для обміну даними на запит. У практиці можливе й залучення процедур взаємної правової допомоги (MLAT) – наприклад, у випадку підозри у скоєнні податкового чи фінансового злочину українські слідчі можуть через відповідні канали звернутися до правоохоронних чи фінансових органів Великої Британії, чи інших країн із вимогою надати інформацію про рахунки та платежі. Аналогічно, у сфері протидії відмиванню грошей український **Фінмоніторинг** співпрацює з іноземними FIU: у разі надходження надто великих чи підозрілих платежів органи фінансової розвідки можуть обмінюватися розвідувальною інформацією через мережу Egmont чи двосторонні угоди. Однак усі ці механізми (окрім безпосереднього автоматичного обміну CRS) зазвичай вимагають наявності конкретних підстав (розслідування, судових рішень, запитів за процедурою компетентних органів) та не спрацьовують автоматично для звичайних користувачів Wise.

Ймовірність розкриття інформації ДПС

Зважаючи на вищезазначене, можна зробити такі висновки щодо реальної ймовірності отримання даних Wise ДПС:

- **CRS (автоматичний обмін):** на практиці ДПС вже отримує інформацію про рахунки українців за кордоном□. Якщо клієнт Wise є податковим резидентом України і його рахунок відповідає критеріям обміну, то деталі цього рахунку (баланс, зарахування коштів тощо) будуть передані податковим органам України. Наприклад, згідно з правилами CRS, у перший обмін 2024 року включались рахунки, відкриті після 1 липня 2023, а з 2025 року –

навіть рахунки з залишками менш як \$1 млн. Це означає, що з часом інформація охопить усе більше рахунків. Якщо особа активно отримує доходи чи кошти на Wise (особливо після 2023 року) і не декларує їх, то ймовірність того, що ДПС про це дізнається через CRS, є досить високою.

- **Запити та договори:** за відсутності автоматичного звіту фінансові органи можуть отримати дані через запит за Договором про уникнення подвійного оподаткування чи Конвенцією ОЕСР. Проте на практиці такі запити ініціюються вкрай рідко і, як правило, лише коли є підозра на ухилення чи велика сума. Для звичайного платника ймовірність отримання інформації через ці канали низька, але теоретично вона існує – адже механізми офіційно передбачені.
- **Кримінальне/фінансове розслідування:** якщо діяльність власника рахунку Wise стане предметом кримінального чи фінансового розслідування, інформація про його рахунки може потрапити до ДПС через міжнародну допомогу правоохоронців. Наприклад, у межах взаємодії FIU/Egmont або MLAT можна отримати виписки по рахунку Wise. Проте такі обставини – швидше виняток, а не правило.
- **Практичні докази:** українські податківці вже підтвердили, що використовують дані CRS для перевірки громадян. Якщо ДПС бачить невідповідність між задекларованим доходом і сумами надходжень на Wise-рахунок, це може призвести до донарахування податків та штрафів.

Підсумовуючи – формально дані Wise можуть потрапити до ДПС через CRS та інші міжнародні механізми. За фактом, автоматичний обмін працює вже сьогодні – ДПС отримала інформацію про закордонні рахунки українців. Тому ризик того, що значні надходження на Wise-рахунок українця стануть відомими податківцям, є реальним і зростатиме з часом (особливо якщо рахунок відкрито після 2023 року або на ньому є

великі суми). І навпаки, невеликі приватні перекази та рахунки, можливо, залишатимуться непоміченими на ранніх етапах обміну, але в перспективі інформація про них може бути отримана.

Клієнти Компанії Вікторія завжди можуть розраховувати на ефективне представництво та захист своїх інтересів

У разі, якщо у Вас виникли питання щодо діяльності, податкового супроводу фізичної особи-власника КІК, звертайтеся

за формою швидкого зв'язку :

Ваше ім'я (обов'язково)
<input type="text"/>
Ваш email (обов'язково)
<input type="text"/>
Ваш номер телефону (обов'язково)
<input type="text"/>
Ваше повідомлення
<input type="text"/>
<input type="button" value="Відправити"/>

Компанія Вікторія

Поворотна фінансова допомога від ФОП: судова практика, позиція ДПС і ризики анулювання статусу платника єдиного податку

Останніми роками надання поворотної фінансової допомоги (ПФД) фізичними особами-підприємцями – платниками єдиного податку –

стало предметом прискіпної уваги податкових органів. Чинне законодавство не забороняє таких операцій, але ДПС часто кваліфікує їх як фінансові послуги або фінансове посередництво, що є прямо забороненим для фоп-єдинників.

Справа №120/4675/24: Апеляційний суд підтримує ДПС

12 березня 2025 року Сьомий апеляційний адміністративний суд у справі №120/4675/24 підтримав позицію ДПС щодо неприпустимості надання ФОП сум ПФД. Обставини справи:

- ФОП надав поворотну фіндопомогу на суму понад 13 млн грн;
- ДПС стверджувала, що це є діяльність у сфері фінансового посередництва (квед 64.19);
- Апеляція залишила в силі рішення першої інстанції: суми доходу неправомірно знижено, а сам ФОП порушив умови спрощеної системи.

По цій справі варто дочекатись остаточного рішення від Касаційної інстанції, очевидно.

Порівняння з позицією Верховного Суду

У справі №824/74/19-а (постанова ВС від 01.07.2020) суд навпаки зазначив, що отримана та повернена ПФД не є доходом ФОП. Встановлено обставини фактичної позики, а отже відсутність підстав для переходу на загальну систему.

Що це означає для ФОП

- Податкова служба трактує надання ПФД як фінансове посередництво та подає до судів з вимогами анулювати статус єдинника;

- Суди оцінюють договір, суму, систематичність та намір отримати дохід;
- Вирішуючий критерій – чи це було разовою операцією за особисті кошти, чи систематичним розподілом чужих коштів.

Поради: Що робити ФОП

- Оформлювати ПФД лише за письмовими договорами, – від себе як від фізичної особи, а не з рахунку ФОП, – чітко вказуючи, що це особисті кошти, а не господарська діяльність;
- Якщо все ж доводиться оформити від ФОП, то не укладати багато однотипних договорів за короткий період – це може свідчити про системність;
- Не залучати сторонні кошти для надання ПФД – це вже ознака фінпосередництва;
- Зберігати всю документацію: договори, виписки, повернення коштів – для підтвердження реальності операції;
- Уникати використання в договорах термінів «позика», «кредит» тощо без уточнення статусу коштів та сторін.

Нагадуємо, АО «Західна Правозахисна Група» надає професійні послуги оскарження податкових повідомлень – рішень.

Загалом це охоплює як процедуру адміністративного оскарження, так і судового.

Загалом Ви зможете отримати комплексну послугу щодо оскарження протиправних рішень податкового органу.

Переваги АО «Західна Правозахисна Група»:

- *досвідчені адвокати податкової практики, податкові консультанти;*
- *напрацьовані вдалі кейси з оскарження;*

- наданню послуги передусє детальний аналіз ситуації, моделювання її розвитку і податкове планування;*
- налагоджені процеси дистанційної, комфортної та безпечної для Замовника комунікації;*
- справедлива та розумна ціна вартості послуг та ін.*

Заповніть форму зворотного зв'язку і ми надамо Вам первинну консультацію.

Форма зв'язку

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Наші контакти:

Номери телефонів: +38(050)-404-87-30; +38(098)-793-77-77,
електронна пошта: office@vg.ua

АО "ЗАХІДНА ПРАВОЗАХИСНА ГРУПА"

Апостиль: коли він потрібен і як його зробити

✅ Апостиль – спеціальний штамп, що засвідчує дійсність підписів, статусу осіб, печаток та проставляється на українських документах, які будуть використовуватись за кордоном в усіх країнах-учасницях Гаазької конвенції.

🌐 Перелік країн, що визнають апостиль:

Аргентина, Білорусія, Бельгія, Болгарія, Канада, Китай, Кіпр, Чехія, Данія, Єгипет, Естонія, Фінляндія, Франція, Німеччина, Греція, Угорщина, Ірландія, Ізраїль, Італія, Японія, Латвія, Литва, Люксембург, Мексика, Нідерланди, Норвегія, Польща, Португалія, Корея, Румунія, Росія, Словаччина, Словенія, Іспанія, Шрі-Ланка, Швеція, Швейцарія, Туреччина, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії, США, Венесуела, Антигуа і Барбуда, Багами, Барбадос, Ботсвана, Кувейт, Малаві, Пакистан, Сан-Марино і Сейшели.

📄 Для проставлення апостиля необхідно подати:

- ◆ оригінал документа, на якому проставляється апостиль, або його копію, засвідчену в установленому порядку;
- ◆ документ про оплату послуги з проставлення апостиля або документ, що підтверджує право на звільнення від сплати, чи його копію, засвідчену в установленому порядку;
- ◆ заяву від особи, яка подає документи.

Апостиль обов'язково проставляється на:

- ◆ на документах, які виходять від органів судової влади України;
- ◆ на документах, які виходять від органів прокуратури України, органів юстиції;
- ◆ на адміністративних документах;
- ◆ на документах про освіту та вчені звання;
- ◆ на документах, оформлених державними та приватними нотаріусами;
- ◆ на офіційних свідоцтвах, виконаних на документах,

підписаних особами у їх приватній якості, таких як офіційні свідоцтва про реєстрацію документа або факту, який існував на певну дату, та офіційних і нотаріальних засвідченнях підписів.

🔗 Апостиль проставляється безпосередньо на вільному від тексту місці документа або на його зворотному боці чи на окремому аркуші посадовою особою компетентного органу (у такому разі окремий аркуш підшивається червоною або білою ниткою до документа та засвідчується підписом та печаткою).

Апостиль ! не проставляється на:

– оригіналах паспортних документів, військових квитків, трудових книжок, дозволів на носіння зброї, свідоцтв про реєстрацію транспортних засобів (технічних паспортів), посвідчень особи;

– оригіналах, копіях (фотокопіях) нормативно-правових актів, роз'яснень та правових висновків щодо їх застосування, документах, що мають характер листування.

Проте, такі документи можуть бути прийняті для апостилювання у вигляді копій (фотокопій), засвідчених у нотаріальному порядку.

НЕ апостилюють оригінали офіційних документів, виданих установами колишніх союзних республік у складі СРСР.

У проставленні апостиля на документі може бути відмовлено ! випадку, якщо:

📌 – документ призначається для використання в країні, яка не приєдналася до Конвенції або є учасницею Конвенції, але висловила заперечення проти приєднання України відповідно до статті 12 Конвенції;

📌 – не підтверджено якість особи, в якій вона виступала, справжність підпису на документі якої перевіряється при проставленні апостиля;

📌 – документ не відповідає зразку або формі, встановленому на дату його видачі та/або не відповідає вимогам щодо складу та порядку розміщення обов'язкових реквізитів, який повинен містити такий документ;

📌 – текст документа неможливо прочитати внаслідок пошкодження;

📌 – документ написаний чи підписаний олівцем або отриманий через засоби факсимільного зв'язку;

- у документі є незастережені виправлення або дописки;
- до повноважень компетентного органу не входить проставлення апостиля на цьому документі;
- компетентному органу не вдалося отримати зразки відповідних підписів, відбитків печаток та/або штампів

Якщо Ви бажаєте, щоб наші фахівці надали консультації чи послуги з супроводу апостилювання, звертайтеся:

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Відправити

Зверніть увагу, додатково Ви зможете замовити за акційними знижками також:

- електронні ключі ДП “ДІЯ” та програмне забезпечення для подання електронної звітності «Соната»;
- послуги бухгалтерського обслуговування для підприємств та податкового супроводу для підприємців (послуги з бухгалтерського та податкового аутсорсингу);
 - консультації з оптимізації та планування податкового навантаження. Вибору оптимальної системи оподаткування;
 - послуги аутстафінгу (лізинг персоналу, як елемент оптимізації оформлення працівників);
 - виготовлення документів з охорони праці;
- постановку на облік РРО та отримання ліцензії на торгівлю алкогольними та тютюновими виробами;
 - ліцензійне антивірусне програмне забезпечення Zillya!
 - Реєстрацію торгової марки (знаку на товари, послуги);
 - реєстрацію юридичних осіб інших організаційно-правових форм; отримання довідок, витягів з державних реєстрів;
- підготовку договорів та ін. юридичних документів. Супровід та представництво в судах, органах державної та місцевої влади та управління.

АО Західна Правозахисна Група